

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за освітньою програмою
«Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування»
на тему: «Податок на прибуток підприємств в податковій системі України»

Виконавець:

студентка факультету фінансів та банківської
справи
Москаленко Катерина Сергіївна

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Мартинюк Ірина Василівна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Однією з основних умов забезпечення стабільності економіки на сучасному етапі розвитку України є ефективне функціонування податкової системи, оскільки саме вона виступає одним із найважливіших регуляторів економіки. Важливе місце в податковій системі належить податку на прибуток підприємств.

В умовах сучасної економічної ситуації в Україні гостро постає питання реформування податку на прибуток підприємств, оскільки ні держава, ні підприємства не задоволені діючою системою оподаткування прибутку підприємств. Держава невдоволена масовим ухилянням від сплати податку через тіньовий сектор та його мінімізацію усіма можливими методами, що призводить до недоотримання доходів бюджету. Підприємства, в свою чергу, невдоволені складністю адміністрування податку та значним податковим навантаженням.

Однак податок на прибуток має широкі можливості для регулювання і стимулювання підприємницької діяльності. За допомогою даного податку держава може стимулювати підсилення інвестиційної та інноваційної діяльності, але на даний час така тенденція відсутня.

Покращення стану податку на прибуток є однією з важливих проблем, від вирішення якої залежить подальший розвиток бізнесу. В цілому питання збільшення доходів бюджету від надходжень податку на прибуток підприємств зі збереженням принципу стимулювання підприємництва є досить актуальним.

Метою дослідження є дослідження ролі податку на прибуток в податковій системі України та визначення шляхів його вдосконалення.

Для досягнення заданої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- визначити економічну сутність та роль податку на прибуток в податковій системі;
- розглянути історію становлення податку на прибуток підприємств;
- оцінити роль податку на прибуток підприємств в доходах зведеного бюджету України;
- оцінити регулюючу роль податку на прибуток підприємств;

- розглянути зарубіжний досвід справляння податку на прибуток підприємств і можливість його адаптації в Україні;
- розробити шляхи вдосконалення податку на прибуток підприємств.

Об'єктом дослідження є процес справляння податку на прибуток підприємств.

Предметом дослідження є економічні відносини, які виникають між державою та платниками податку в процесі справляння податку на прибуток підприємств.

Методи дослідження. В процесі дослідження використовувались такі методи як: історичний метод (було використано в процесі дослідження історичного становлення податку на прибуток підприємств), методи узагальнення та графічного зображення даних, табличний метод (використано для наочного зображення статистичних даних), аналіз та синтез, індукція та дедукція, метод групування та порівняння, різноманітні прийоми статистичних методів (використовувались при дослідженні вітчизняної практики процесу справляння податку на прибуток підприємств та розробці шляхів вдосконалення податку на прибуток підприємств).

Інформаційною база роботи. Підручники та навчальні посібники, законодавчі та нормативно-правові акти, статті з сучасних економічних журналів, Податковий кодекс України, звіти Державної фіскальної служби України, Державного Казначейства України, Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України, Інтернет - ресурси.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (52 найменування) та додатків. Загальний обсяг роботи становить 72 сторінки. Основний зміст викладено на 57 сторінках. Робота містить 4 таблиці, 15 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано тези: «Економічна сутність та фіскальна роль податку на прибуток підприємств в Україні»// Збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної інтернет- конференції студентів, аспірантів та молодих вчених “Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами”, 4 грудня 2019р.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Місце та роль податку на прибуток підприємств в податковій системі»** розглянуто економічну сутність, функції, особливості та роль податку на прибуток підприємств в податковій системі, історію становлення податку на прибуток підприємств та розглянуто нормативно-законодавче регулювання податку на прибуток підприємств.

У другому розділі **«Аналіз ролі податку на прибуток підприємств у податковій системі України, 2014-2019 рр.»** проаналізовано роль податку на прибуток підприємств в доходах зведеного бюджету та проведено аналіз його регулюючої ролі.

У третьому розділі **«Напрями удосконалення оподаткування прибутку підприємств в Україні»** розглянуто зарубіжний досвід справляння податку на прибуток підприємств та можливість його адаптації в Україні та запропоновано шляхи вдосконалення податку на прибуток підприємств.

ВИСНОВОК

Податки в податковій системі виступають важливим регулятором впливу на соціально-економічний розвиток країни. Одним із найважливіших податків в податковій системі України є податок на прибуток підприємств. Він характеризується як регулятор економічних процесів, стимулятор економічної активності, інструмент податкового охоплення всього створеного валового доходу, інструмент впливу на прийняття рішень на макрорівні, вагомий важіль регулювання інноваційної діяльності підприємства. В цих характеристиках і розкривається його економічна сутність.

Розвиток даного податку відбувався поетапно, тому можна виділити 7 етапів його становлення :

- Перший етап – 1991-1992 роки;
- Другий етап – 1992-1997 роки;
- Третій етап – 1997-2000 роки;

- Четвертий етап – 2000-2004 роки;
- П'ятий етап - 2004-2010 роки;
- Шостий етап – 2011-2014 роки;
- Сьомий етап – 2015 - теперішній час.

На основі цього можна сказати, що на різних етапах свого розвитку податок на прибуток підприємств мав свої особливості та історію. За період свого становлення неодноразово зазнавав значних змін механізм справляння податку на прибуток підприємств, що є негативним фактором, тому на даний час податок на прибуток підприємств має безліч недоліків з питань системи його справляння та адміністрування, що говорить про те, що він потребує постійного вдосконалення.

В сучасних економічних умовах фіскальна ефективність податку на прибуток підприємств показує тенденцію до зниження через зменшення кількості підприємств та отримання від'ємного фінансового результату внаслідок економічної кризи, яка відбувалась в країні. Досить велику роль також відіграє податкове навантаження, через яке підприємства шукають можливі методи ухилення від сплати податку на прибуток підприємств та виходять у тінь. За результатами дослідження виконання планових надходжень податку на прибуток підприємств до зведеного бюджету в деяких роках спостерігається недовиконання планових надходжень, що свідчить про прорахунки у фінансових планах країни. Тому на даний час податок на прибуток займає четверту позицію в наповненні доходів зведеного бюджету.

Податок на прибуток підприємств має широкі можливості для регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності, але в Україні вони дещо обмежені, оскільки спостерігається низька ефективність ставки податку на прибуток, що не сприяє зростанню економічного потенціалу підприємств та нерационально побудована система пільг, яка не стимулює інноваційні процеси в країні.

Важливим етапом при розробці шляхів вдосконалення податку на прибуток підприємств є зарубіжний досвід країн з питань оподаткування прибутку, оскільки він має на меті не лише фіскальну спрямованість податку, але й потужний регулюючий вплив, в тому числі спрямований на розвиток підприємств та стимулювання інвестицій. Тому доцільно переймати досвід зарубіжних країн з

питань оподаткування прибутку для стимулювання розвитку виробництва шляхом запровадження прогресивних ставок податку на прибуток підприємств, для залучення іноземних інвестицій в країну шляхом впровадження пільг для пріоритетних галузей економіки, для підвищення фіскальної ефективності податку на прибуток підприємств шляхом впровадження мінімального корпоративного податку, для впровадження інновацій, вкладення коштів в нове виробництво, зменшення податкового навантаження шляхом застосування інвестиційного податкового кредиту.

Отже, в Україні є важливим постійний пошук можливих шляхів вдосконалення податку на прибуток підприємств. Шляхами вдосконалення податку на прибуток підприємств можуть бути: активізація заходів щодо деофшоризації доходів, встановлення підвищених ставок податків для підприємств, які зареєстровані в офшорних зонах, активізація заходів щодо упередження агресивних схем податкового планування, підвищення стабільності і прозорості податкового законодавства, зниження податкового навантаження, встановлення знижених ставок для малих підприємств, застосування прогресивних ставок для великих, середніх та малих підприємств в залежності від розміру отриманого ними прибутку, уточнення порядку перенесення податкових збитків – збитки можуть бути перенесені протягом наступних 5 податкових років, розширення можливостей застосування методу "прискореної амортизації", вдосконалення роботи Державної податкової служби з питань адміністрування податку на прибуток підприємств.

В подальшому постійне та ефективне вдосконалення податку на прибуток підприємств призведе до збільшення його надходжень, унеможливлення ухилення від сплати податку, підвищення регулюючого потенціалу та допоможе Україні вивести економіку на новий рівень і стати серйозним конкурентом в світовому просторі.